

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ТОМАШОВА
Екатерина Витальевна

ЖУКИ-ФИТОФАГИ (*CURCULIONIDAE*, *CHRY SOMELIDAE*)
ДРЕВЕСНО-КУСТАРНИКОВОЙ РАСТИТЕЛЬНОСТИ
МИНСКОЙ ОБЛАСТИ

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент Ж.Е Мелешко

Допущена к защите
«__» _____ 2024 г.
Зав. Кафедрой зоологии

Доктор биологических наук, профессор
_____ С.В Буга

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Данная работа выполнена на 55 страницах машинописного текста, включает 7 таблицы и 31 рисунок. Для написания использовалось 72 источника литературы.

Объекты исследования: жуки семейства *Curculionidae*, жуки семейства *Chrysomelidae*.

Цель исследования: установление видового состава жуков-фитофагов семейств *Curculionidae* и *Chrysomelidae*, обитающих на древесно-кустарниковой растительности минской области.

Методы исследования: стандартные энтомологические (ручной сбор, кошение энтомологическим сачком, отряхивание).

Основные результаты и выводы исследования:

За время исследований было собрано 414 экземпляров жуков, относящихся к 22 видам, 13 родам, 14 трибам, 8 подсемействам. Из них среди семейства листоедов обнаружено 8 видов, относящихся к 6 трибам, 4 подсемействам (*Chrysomelinae*, *Galerucinae*, *Alticinae*, *Clytrinae*). Среди семейства долгоносиков выявлено 14 видов из 8 триб, 4 подсемейств (*Otiorhynchinae*, *Erirhininae*, *Curculionidae*, *Molytinae*).

Анализ кормовой специализации показал, что из всех зарегистрированных фитофагов на долю полифагов приходится 27,28 %, широких олигофагов 31,82 %, узких олигофагов 40,9 %. Монофагов обнаружено не было.

По предпочтению питания различными частями растений среди имаго все зарегистрированные виды являются филлофагами, 4 вида (18,18 %) являются фило-антофагами; среди личинок 6 видов (27,27 %) – филофаги, 5 видов (22,73 %) – ризофаги, 5 видов (22,73 %) – дейтритофагами, 4 вида (18,18 %) – антофаги и 2 вида (9,09 %) – карпофаги.

Анализ биотопической приуроченности показал, что общее количество всех жуков в широколиственном лесу составляет 12 видов (25,53 %), в смешанном лесу – 20 видов (42,55 %), в сосняке черничном – 3 вида (6,38 %), в сосняке мшистом – 2 вида (4,25 %), в осиннике – 6 видов (12,76 %), в лещиннике – 4 вида (8,51 %).

Максимальное сходство характерно для сосняка мшистого и сосняка черничного. Высокая степень сходства также характерна для широколиственного и смешанного леса. Не обнаружено сходств у сосняка мшистого и лещинника; у сосняка мшистого и осинника, у сосняка черничного и осинника.

РЭФЕРАТ

Дадзеная праца выканана на 55 старонках машынапіснага тэксту, уключае 7 табліцы і 30 малюнкаў. Для напісання выкарыстоўвалася 72 крыніцніка літаратуры.

Аб'екты даследавання: жукі сямейства *Curculionidae*, жукі сямейства *Chrysomelidae*.

Мэта даследавання: усталяванне відавога складу жукоў-фітафагаў сямейства *Curculionidae* і *Chrysomelidae*, якія жывуць на драўняна-хмызняковай расліннасці Мінскай вобласці.

Метады даследавання: стандартныя энтамалагічныя (ручны збор, кошечэнне энтамалагічным сачком, атрасанне).

Асноўныя вынікі і высновы даследавання:

За час даследаванняў было сабрана 414 экзэмпляраў жукоў, якія адносяцца да 22 відаў, 13 родаў, 14 трыбаў, 8 падсямействаў. З іх сярод сямейства лістаедаў выяўлена 8 відаў, якія адносяцца да 6 трыб, 4 падсямействам. Сярод сямейства шашолак выяўлена 14 відаў з 8 трыб, 4 падсямействаў.

Аналіз кармавой спецыялізацыі паказаў, што з усіх зарэгістраваных фітафагаў на долю паліфагаў прыпадае 27,28 %, шырокіх аліфагаў 31,82 %, вузкіх аліфагаў 40,9 %. Монафагаў выяўлена не было.

Па перавазе харчавання рознымі часткамі раслін сярод имаго ўсе зарэгістраваныя віды з'яўляюцца філлофагамі, 4 віды (18,18 %) з'яўляюцца філо-антофагамі; сярод лічынак 6 відаў (27,27%) – філофагі, 5 відаў (22,73 %) – рызафагі, 5 відаў (22,73 %) – дэйтрытафагі, 4 віды (18,18 %) – антафагі і 2 віды (9,09 %) – кармафагі.

Аналіз біятэпічнай прымеркаванасці паказаў, што агульная колькасць усіх жукоў у шыракалістым лесе складае 12 відаў (25,53 %), у смешаным лесе – 20 відаў (42,55 %), у хвойніку чарнічным – 3 віды (6,38 %), у хвойніку імшыстым – 2 віды (4,25 %), у асінніку – 6 відаў (12,76 %), у ляшчынніцы – 4 віды (8,51 %).

Максімальнае падабенства характэрна для хвойніку імшыстага і хвойніку чарнічнага. Высокая ступень падабенства таксама характэрная для шыракалістых і змешанага лесу. Не выяўлена падабенстваў у хвойніку імшыстага і лешчынніка; у хвойніку імшыстага і асінніку, у хвойніку чарнічнага і асінніку.

ABSTRACT

Diploma work with 55 pages of typewritten text, includes 7 tables and 31 drawings. For writing, 72 sources of literature were used.

Subjects: *Curculionidae* family beetles, *Chrysomelidae* family beetles.

The purpose of the study: is to establish the species composition of *Curculionidae* and *Chrysomelidae* phytophaga beetles, which inhabit the woody and shrub vegetation of the Minsk region.

Research methods: standard entomological (manual collection, cat-nia entomological net, shaking).

The main results and conclusions of the study:

During the research, 414 specimens of beetles belonging to 22 species, 13 genera, 14 tribes, 8 subfamilies were collected. Of these, 8 species belonging to 6 tribes and 4 subfamilies were found among leaf-eating species. Among the family of weevils, 14 species were identified from 8 tribes, 4 sub-masses.

The analysis of the fodder specialization showed that of all registered phytophages, polyphages accounted for 27.28 %, wide oligophages 31.82 %, narrow oligophages 40.9 %. Monophages were not found.

According to the food preference of different parts of plants among imago, all registered species are phyllophagus, 4 species (18.18 %) are philo-antofagas; among larvae, 6 species (27.27 %) are philophagic, 5 species (22.73 %) are risofagi, 5 species (22.73 %) – trithylathagami, 4 species (18.18%) – anthophagus and 2 species (9.09 %) – carpophagus.

Analysis of biotopical location showed that the total number of all beetles in broad-leaved forest is 12 species (25.53 %), in mixed forest – 20 species (42.55 %), in blueberry pine – 3 species (6.38 %), in mossy pine – 2 species (4.25 %), in aspen – 6 species (76 %), 4 species (8.51 %).

The maximum similarity is typical for mossy pine and blueberry pine. There is also a high degree of similarity between broad-leaved and mixed forests. No similarities were found in the mossy and leopard pine, the mossy and aspen pine, the blueberry and the aspen.